

Pántlika

VISSZHANG - LVIII. évfolyam, 12. szám, 2014. március 21.

Heraus mit uns!

(Rabbi Löwenstein)

Érdekes dolgozattal örvendeztette meg Köves Slomó főrabbi úr az *ÉS* olvasóit (*Elég volt az alattvalói áhítatból* [?], 2014/11., márc. 14.). „Példaszerű” írásművet alkotott, amelyben bírálja a Mazsihisznek a kormánnyal való, úgymond célt tévesztő konfrontációját. Az viszont, hogy az írás számunkra minek a példája, attól is függ, hogy az ember a forrófejűek vagy a bölcsek közé tartozik. Én nem sorolom magamat az utóbbiakhoz, ezért kifejezetten a forrófejűek nézőpontjából reagálnék a főrabbi úr cikkére.

Az olvasók nyilván az unalomig ismerhetik már az emlékműügy részleteit, a bukott baloldal, a kósza liberálisok, valamint főként az idegenszívűek azon álláspontját, hogy talán a holokauszt évfordulójának évében szembe kellene már nézni azzal a sok évtizedes, még a pártállami időkben örökölt hazugsággal, hogy a magyarságot, vagy divatosabban szólva: „a magyar embereket”, nem terheli alapvető felelősség zsidó honfitársaik megalázásáért, idegenrendészeti indíttatású elgázosításáért, esetenként tarkón lövetéséért, hátrahagyott értékeik gátlástalan elorzásáért, lakásaik kiigényléséért. Neo-horthysta történészeink álláspontja „csupán” annyiban tér el a kádári idők kliséjétől, hogy ők még a Horthy-éra politikai elitjének felelősségét is megpróbálják némi kozmetikázással eltüntetni. Hiszen (mint tudjuk) a birodalmi sas szegény Gáriel húsába vájta horgas csőrét. Igaza van Köves tábori főrabbi úrnak abban, hogy a köztéri emlékmű ügye „számos kérdést vethet fel”. Hirtelenjében hármat tudnék megnevezni. Egyrészt kérdés az, hogy meddig asszisztálhatnak még egyes gerinctelen zsidó vezetők az immár állami szintre emelt történelemhamisításhoz, azaz milyen távú előnyöket remélhetnek cserébe (különös tekintettel a pontos összezszerűsége). Másrészt szerintem probléma az is, hogy a magyarság „globális ártatlanságának” a kinyilvánítása meggyalázza azoknak a keresztény magyaroknak az emlékét, akik bátran és rendületlenül kiálltak zsidó embertársaik mellett (és volt, aki az életével fizetett ezért). Tényleg ugyanaz a kategória lenne Slachta Margit és a tapolcai csendőrpáncsnok, aki egyszerűen puskatussal verte szét egy zsidó kislány fejét? Végül harmadik kérdés is van: ha már pártunk és kormányunk a szovjet emlékművel csaknem azonos művészi színvonalú műalkotást álmodott a térre, akkor legyen az legalább maradandó, a jövő nemzedékeknek is üzenő valami. Nehogy már egy buta kis statikai malőr miatt beszakadjon alatta legnagyobb nemzeti kincsünk — az édes anyaföld.

Jól érzékeli a főrabbi úr, hogy ez nem zsidó ügy. Igen, ez az a pillanat, amikor minden értelmes magyarnak alattvalóból polgárrá kellene válnia. Felesleges önmarcangolás nélkül, de mégis egyszer és egyenesen szembe kellene végre nézni a történelmi tényekkel, toporzékolva és követelve a lehetetlent, vagyis azt, hogy a szeretett vezér és hívei hagyják már abba az alattomos lavírozást. Miközben ugyanis igen megkapó gesztusokat tesznek, és pompás retorikával bizonygatják mindenféle diszkriminációval szembeni mély elkötelezettségüket, ezzel egyidejűleg állami segédlettel táplálják a hazugságokat, irodalmi szeméttel hígítják fel a nemzeti alaptantervet, és olyan ünnepeken és szoboravatásokon parádéznek, ahol egy tisztességes embernek semmi keresnivalója nem lehet. A gondolkodó magyarok kiállításának itt és most nem lehet az a célja és végkifejlete, hogy a politikai elit szégyenében elsírja magát, ruháját megtépje, hamut szórjon a fejére, majd visszafordítsa kicsinke hajónk az Európába irányába. Amiként, ha hihetünk a felméréseknek, szinte reménytelen például az is, hogy a közlegő választások kormányváltást hozzanak. Úgy látszik ugyanis, hogy a többség sajnos másban hisz, mint (például) én, ráadásul a kormányváltás

mellett voksolók zöme is legfeljebb csak formálisan szavaz majd az ellenzék eléggé sovány és silány kínálatára. De vajon a siker reménye lehet az egyetlen oka annak, hogy az ember csak úgy fogja magát, és kiálljon a maga hitéért és tisztességéért, aljas hazugságnak nevezze az aljas hazugságot? Nehezen tudom követni a főrabbi úr gondolatmenetét.

Persze, az elmúlt hat évtized során én is pontosan annyi kompromisszumot kötöttem, mint bárki más, akinek sikerült ilyen örületesen magas kort megérnie, de a megalkuvásnak van azért határa, amelyet nem szeretek átlépni. Öntudatos zsidóként és öntudatos magyarként ezt a főrabbi úrnak is értenie kell. Nem hiszem, hogy megengedhető az, hogy „taktikai okokból” becsukjuk a szemünket. Ugyanis a csúszós lejtő (slippery slope), amelyet Köves Slomó említ, valóban létezik: a hazugság újabb és egyre ordasabb hazugságokat szül majd. Az igazság melletti kiállítás nemhogy gettóba zárja, izolálja vagy a kampány részévé silányítja a magyar zsidókat, hanem felemeli és annak a nemzetnek a felelősségteljes tagjává teszi őket, amely egyszer már befogadta őket. Egyébként a főrabbi úr nyilván tudja, hogy az ellenfél álláspontjának torzítása nem megengedett a vita során: „teljes, egészpályás konfrontáció”-ról itt nem beszélhetünk, amiként a hitéleti előírások hiányos betartására való sanda célozgatás sem tartozik a tárgyhoz. Mivel a Köves Slomó főrabbi úr által felkínált „intellektuális angolszalonna” rituális szempontból nem kóser, túlzás talán a hit erős bástyájaként felmutatnia önmagát. A bibliai utalások mindazonáltal mindig jó érzést keltenek bennem.

Számomra Köves Slomó írása valóban példaszerű: háttérében az a hamis, bár egyes zsidó körökben népszerű toposz áll, hogy a zsidóságot csakis és kizárólag a hit tartotta volna fenn az évezredek során, minden más – így a tisztesség és az erkölcsi tartás is – pont annyit ér, mint pántlika a kalapon.